

વર્તમાન પ્રવાહો

(ગુજરાતી)

2018 માં

જાહેર થનાર તમામ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે...

GPSC (Class - I/II/III) | નાયબ મામલતદાર
Dy. SO | PSI - ASI | કોન્સ્ટેબલ
તલાટી | હાઈકોર્ટ ક્લાર્ક | બિનસચિવાલય ક્લાર્ક
TET - TAT માટે અત્યંત ઉપયોગી...

❖ તાજેતરમાં ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ ગુજરાતમાં ગાંધીનગરના મહાત્મા મંદિર ખાતે 'ઈન્ટરનેશનલ એકઝીબિશન એન્ડ કોન્ફરન્સ ઓન કોલ્ડ ચેઈન, ઈન્ડસ્ટ્રીયલ રેક્રીએશન એન્ડ રિફર ટ્રાન્સપોર્ટ'નો શુભારંભ કરાવ્યો હતો.

આ પ્રદર્શનીને REFCOLD INDIA-2018 નામ આપવામાં આવ્યું છે. આ પ્રસંગે ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ ખેડૂતોની ખેતપેદાશો અને બાગાયતી પાકોના સંગ્રહની ક્ષમતાના વર્ધન માટે ગુજરાતમાં વર્ષ 2022 સુધીમાં હાલની કોલ્ડ સ્ટોરેજ સંગ્રહ ક્ષમતા વધારીને 30 લાખ મેટ્રીક ટન કરવાની નેમ વ્યક્ત કરી હતી.

❖ તાજેતરમાં ભારતમાં નવી દિલ્હી ખાતે 'ઈન્ડિયા ટુ-ડે સ્ટેટ ઓફ ધ સ્ટેટ કોન્કલેવ-2018'નું આયોજન થયું હતું.

આ 'ઈન્ડિયા ટુ-ડે કોન્કલેવ-2018'માં ભારતના ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી વેંકેયા નાયડુના હસ્તે ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણી 'બેસ્ટ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર એવોર્ડ' એનાયત થયો હતો.

❖ તાજેતરમાં 25 નવેમ્બર, 2018ના રોજ ગુજરાતના વડોદરા ખાતે ત્રીજી ઈન્ટરનેશનલ બૌદ્ધ કોન્ફરન્સનો પ્રારંભ થયો છે.

ગુજરાતમાં બૌદ્ધઝમનો પ્રચાર પ્રસાર થાય અને દેશ દુનિયાના લોકો ગુજરાતમાં આવેલા બૌદ્ધ સ્થળોની મુલાકાત લે તે માટે સંઘકાયા ફાઉન્ડેશન દ્વારા આ આયોજન કરવામાં આવ્યું છે.

❖ તાજેતરમાં ભારતના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ હરિયાણાના ગુરગ્રામ ખાતેથી 'વેસ્ટર્ન પેરિફેરલ એક્સપ્રેસ વે' (WPE)નું લોકાર્પણ કરાવ્યું છે.

આ એક્સપ્રેસ વેને 'કુંડલી-માનેસર-પલવલ એક્સપ્રેસ વે' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. આ એક્સપ્રેસ વેની મદદથી હવે મોટા વાહનો દિલ્હીમાં પ્રવેશ્યા વિના જ હરિયાણા સહિત અન્ય રાજ્યોમાં જઈ શકશે. આથી, દિલ્હીને હવે ભારે વાહનો તથા આંતરરાજ્ય પરિવહનથી મુક્તિ મળશે.

❖ 'ભાર વિનાના ભણતર'ના સિદ્ધાંત અંતર્ગત ભારત સરકારના માનવ સંસાધન વિકાસ મંત્રાલય (Ministry of Human Resource Development-MHRD) દ્વારા ધોરણ 1 થી ધોરણ 10ના વિદ્યાર્થીઓના દફતરનું વજન નક્કી કરવામાં આવ્યું છે.

જો તેનાથી વધુ વજન હશે તો સ્કૂલો સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવશે. આ ઉપરાંત ધોરણ 1 અને 2 ના બાળકોને કોઈપણ જાતનું હોમવર્ક ન આપવા પણ જણાવ્યું છે.

ધોરણ પ્રમાણે દફતરનું વજન		
ક્રમ	ધોરણ	વજન
1	ધો. 1 થી 2	દોઢ કિલો
2	ધો. 3 થી 5	બેથી ત્રણ કિલો
3	ધો. 6 થી 7	ચાર કિલો
4	ધો. 8 થી 9	સાડા ચાર કિલો
5	ધો. 10	પાંચ કિલો

કેન્દ્ર સરકારના ઉપરોક્ત પરિપત્ર બાદ ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા ગુજરાતની સ્કૂલોમાં શાળાએ જતા બાળકોની બેગનું વજન જે તે બાળકોના વજનના 10 ટકાથી વધુ ન હોવું જોઈએ તેવો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે. જોકે, સ્કૂલમાં એક ધોરણમાં અભ્યાસ કરતા તમામ બાળકોનું વજન અલગ અલગ હોય છે. આથી ગુજરાત સરકારના શિક્ષણ વિભાગના આ નિર્ણયનો વિરોધ થયો છે.

❖ ભારતમાં સમાજના દરેક વર્ગને મફત અને સક્ષમ કાનૂની સલાહ મળી રહે તે માટે 'નેશનલ લીગલ સર્વિસ ઓથોરિટી, (NALSA) નવી દિલ્હી' દ્વારા લીગલ એઈડ હેલ્પલાઈન નં. 15100નો પ્રારંભ કરવામાં આવ્યો છે.

આ ઉપરાંત દરેક વ્યક્તિને મફત કાનૂની સલાહ મળી રહે તે માટે ટોલ ફ્રી નંબર 1800-233-7966 પણ શરૂ કરવામાં આવ્યો છે.

❖ તાજેતરમાં 15થી 24 નવેમ્બર, 2018 દરમિયાન ભારતમાં નવી દિલ્હીના ઈન્દિરા ગાંધી ઈન્ડોર સ્ટેડિયમ કોમ્પ્લેક્સમાં આવેલા કેડી જાદવ ઈન્ડોર હોલમાં 10મી મહિલા વર્લ્ડ બોક્સિંગ ચેમ્પિયનશિપ 2018નું આયોજન થયું હતું.

જેમાં 1 ગોલ્ડ, 1 સિલ્વર અને 2 બ્રોન્ઝ મેડલ સાથે કુલ 4 મેડલ જીતીને મેડલ ટેબલમાં ભારત ત્રીજા ક્રમે હતું. આ ચેમ્પિયનશિપમાં 4 ગોલ્ડ અને 1 સિલ્વર સહિત કુલ 5 મેડલ જીતીને ચીન પ્રથમ ક્રમે હતું. જ્યારે યાઈનીઝ તાઈપેઈ કુલ 2 ગોલ્ડ મેડલ સાથે આ ચેમ્પિયનશિપમાં બીજા ક્રમે હતું. આ ચેમ્પિયનશિપમાં ભારતના મહિલા બોક્સર મેરી કોમને વર્લ્ડ બોક્સિંગ ચેમ્પિયનશિપ 2018ના 'શ્રેષ્ઠ બોક્સર' જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.

મહિલા વર્લ્ડ બોક્સિંગ ચેમ્પિયનશિપમાં મેડલ વિજેતા ભારતીય ખેલાડીઓ				
ક્રમ	નામ	ઈવેન્ટ	મેડલ	રાજ્ય
1	મેરી કોમ	45થી 48 કિગ્રા વજન વર્ગ	ગોલ્ડ	મણિપુર
2	સોનિયા ચહલ	57 કિગ્રા વજન વર્ગ	સિલ્વર	હરિયાણા
3	સિમરનજીત કોર	64 કિગ્રા વજન વર્ગ	બ્રોન્ઝ	પંજાબ
4	લવલીના બોરોહેન	69 કિગ્રા વજન વર્ગ	બ્રોન્ઝ	આસામ

મહિલા વર્લ્ડ બોક્સિંગ ચેમ્પિયનશિપ 2018માં ભારતના મહિલા બોક્સર મેરી કોમે ગોલ્ડ મેડલ જીતીને કુલ છ વખત વર્લ્ડ બોક્સિંગ ચેમ્પિયનશિપ જીતનાર વિશ્વના પ્રથમ મહિલા બની ગયા છે. મેરી કોમે વર્લ્ડ બોક્સિંગ ચેમ્પિયનશિપ 2018ની 45થી 48 કિગ્રા વજન વર્ગની ફાઈનલ મેચમાં યુક્રેનની મહિલા બોક્સર હાના ઓપોટાને 5-0 થી પરાજય આપીને આ સિદ્ધિ હાંસલ કરી છે. મેરી કોમે વર્ષ 2002ની મહિલા વર્લ્ડ બોક્સિંગ ચેમ્પિયનશિપમાં પ્રથમ ગોલ્ડ મેડલ જીત્યો હતો.

મેરી કોમ અથવા તો એમ. સી. મેરી કોમનું પૂરું નામ મૈંગતે ચંન્ગેઈઝેંગ મેરી કોમ છે. તેમનો જન્મ 1 માર્ચ, 1983ના રોજ ભારતના મણિપુર રાજ્યના ચુરયાનપુર જિલ્લાના કાંગાથેઈ ગામમાં થયો હતો. તેમને 'ઈન્ટરનેશનલ એમેચ્યોર બોક્સિંગ એસોસિયેશન' (AIBA) દ્વારા 'મેગ્નિફિસન્ટ મેરી'નું સંબોધન મળ્યું હતું. આથી, એમ. સી. મેરી કોમને 'મેગ્નિફિસન્ટ મેરી'ના હુલામણા નામથી પણ ઓળખવામાં આવે છે. 26 એપ્રિલ, 2016ના રોજ તેમને ભારતના રાષ્ટ્રપતિ શ્રી પ્રણવ મુખર્જી દ્વારા ભારતથી રાજ્યસભાના સાંસદ તરીકે

નોમિનેટ કરવામાં આવ્યા હતા. એમ.સી.મેરી કોમની આત્મકથાનું નામ 'Unbreakable' છે.

❖ ભારતના પૂર્વ રેલવે મંત્રી અને કોંગ્રેસના દિગ્ગજ નેતા શ્રી સી. કે. જાફર શરીફનું 25 નવેમ્બર, 2018ના રોજ 85 વર્ષની વયે નિધન થયું છે.

તેમનો જન્મ કર્ણાટકમાં થયો હતો. અને તેઓ કર્ણાટકમાંથી લોકસભાના સાંસદ હતા. 1991થી 1995 દરમિયાન શ્રી પી. વી. નરસિંહરાવની સરકારમાં તેઓ ભારતના રેલવે મંત્રી હતા.

❖ ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ તાજેતરમાં ગુજરાતના અમદાવાદમાં GMDC ગ્રાઉન્ડ ખાતે 'રાષ્ટ્રીય પુસ્તક મેળા'નો શુભારંભ કરાવ્યો છે.

અમદાવાદ ખાતે યોજાયેલો આ સાતમો રાષ્ટ્રીય પુસ્તક મેળો હતો. ગુજરાતના તત્કાલીન મુખ્યમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી દ્વારા 'વાચે ગુજરાત' મિશન અંતર્ગત વર્ષ 2012થી આ પુસ્તક મેળાની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી.

❖ તાજેતરમાં ફ્રાન્સના લિલી નામના શહેરમાં રમાયેલી વર્ષ 2018ની ડેવિસ કપની ફાઈનલ મેચમાં ફ્રાન્સને પરાજય આપીને ક્રોએશિયાએ આ ટુર્નામેન્ટ બીજી વખત જીતી લીધી છે.

આ ડેવિસ કપની 107મી ટુર્નામેન્ટ હતી. ડેવિસ કપ એ એક આંતરરાષ્ટ્રીય પુરુષ ટેનિસ ટુર્નામેન્ટ છે. આ એક ટીમ ઈવેન્ટ છે. જેમાં વિવિધ દેશોની ટીમો ભાગ લે છે. ડેવિસ કપને 'ટેનિસનો વર્લ્ડ કપ' પણ કહેવામાં આવે છે. ડેવિસ કપનો પ્રારંભ ઈ.સ. 1900થી થયો હતો.

❖ તાજેતરમાં વેસ્ટ ઈન્ડિઝ ખાતે સંપન્ન થયેલા મહિલા ટી-20 વર્લ્ડ કપ 2018ના પર્ફોમન્સને આધારે ICC દ્વારા ICC વિમેન્સ વર્લ્ડ ટી-20 ઈલેવનની જાહેરાત કરવામાં આવી છે.

આ ઈલેવનના કેપ્ટન તરીકે ભારતીય મહિલા ક્રિકેટર હરમનપ્રીત કૌરની નિમણૂક કરવામાં આવી છે. આ ઉપરાંત આ ટીમમાં ભારતીય મહિલા ક્રિકેટર સ્મૃતિ માંધાના તથા પૂનમ યાદવનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

❖ તાજેતરમાં 9થી 24 નવેમ્બર, 2018 દરમિયાન વેસ્ટ ઈન્ડિઝ ખાતે મહિલા ટી-20 ક્રિકેટ વર્લ્ડ કપ 2018નું આયોજન થયું હતું.

આ છઠ્ઠો મહિલા ટી-20 વર્લ્ડ કપ હતો. આ વર્લ્ડ કપની ફાઈનલ મેચમાં ઈંગ્લેન્ડને પરાજય આપીને ઓસ્ટ્રેલિયાએ આ વર્લ્ડ કપ ચોથી વખત જીતી લીધો છે. આ વર્લ્ડ કપની સેમિફાઈનલ મેચમાં ઈંગ્લેન્ડ સામે ભારતનો 8 વિકેટે પરાજય થયો હતો. આ વર્લ્ડ કપમાં ભારતીય ટીમના કપ્તાન હરમનપ્રીત કૌર હતા. આ વર્લ્ડ કપમાં ન્યુઝીલેન્ડ સામેની મેચમાં હરમનપ્રીત કૌરે 51 બોલમાં 103 રન બનાવ્યા હતા. આ સાથે જ શ્રીમતી હરમનપ્રીત કૌર ટી-20 ફોર્મેટમાં ભારત તરફથી સદી ફટકારનાર સૌપ્રથમ મહિલા ક્રિકેટર બની ગયા છે.

ICC મહિલા ટી-20 વર્લ્ડ કપનો પ્રારંભ 2009થી થયો હતો. વર્ષ 2010થી આ વર્લ્ડ કપ દર બે વર્ષે યોજાય છે. મહિલા ટી-20 વર્લ્ડ કપ 2018માં સૌથી વધુ રન કરનાર તથા 'પ્લેયર ઓફ ધ સીરિઝ' એવોર્ડ વિજેતા મહિલા ક્રિકેટરનું નામ એલીસા હીલી (ઓસ્ટ્રેલિયા) છે.

❖ તાજેતરમાં ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ પંચમહાલ જિલ્લામાં મધ્યપ્રદેશની સરહદે આવેલા જાંબુઘોડાની કુમાર શાળા ખાતેથી રાજ્ય વ્યાપી શાળા આરોગ્ય-રાષ્ટ્રીય બાળ સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમનો શુભારંભ કરાવ્યો છે.

સ્વસ્થ બાળ-સ્વસ્થ ગુજરાત અને તંદુરસ્ત ગુજરાતના નિર્માણ માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા આ શાળા આરોગ્ય તપાસણી કાર્યક્રમનો પ્રારંભ કરવામાં આવ્યો છે. આ શાળા આરોગ્ય-રાષ્ટ્રીય બાળ સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમનો મુખ્ય હેતુ બાળકોમાં

નાનપણથી જ ગંભીર બિમારીનું નિદાન કરીને તેની સારવાર કરવાનો છે. આ કાર્યક્રમ અંતર્ગત ગુજરાત સરકાર દ્વારા વર્ષ 2017માં 1.55 કરોડ બાળકોના આરોગ્યની તપાસ કરી 99 ટકા સિદ્ધિ હાંસલ કરવામાં આવી હતી. જેમાં 19.91 લાખ બાળકોને સ્થળ પર જ સારવાર આપવામાં આવી હતી. શાળા આરોગ્ય તપાસણી કાર્યક્રમ અંતર્ગત બાળ મૃત્યુનું પ્રમાણ ઘટાડવા માટે હૃદયરોગ, કેન્સર, કિડની, બોર્નમેરો ટ્રાન્સપ્લાન્ટ વગેરે જેવા ગંભીર રોગોથી પીડાતા બાળકોને સરકાર દ્વારા સુપરસ્પેશિયાલીટી સારવાર આપવામાં આવી રહી છે.

શાળા આરોગ્ય-રાષ્ટ્રીય બાળ સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમ હેઠળ આ વર્ષે ગુજરાતમાં શાળાએ જતા અને શાળાએ નહીં જતા 1.59 કરોડ બાળકોના આરોગ્યની તપાસ કરવામાં આવશે. ગુજરાતના નાયબ મુખ્યમંત્રી શ્રી નીતિનભાઈ પટેલે મહેસાણા શહેરની પ્રાથમિક શાળા નંબર 07થી શાળા આરોગ્ય તપાસણી કાર્યક્રમનો પ્રારંભ કરાવ્યો હતો.

❖ તાજેતરમાં ગુજરાત રાજ્યના વન અને આદિજાતિ મંત્રી શ્રી ગણપતસિંહ વસાવાએ ગુજરાતના પાટનગર ગાંધીનગર ખાતે આવેલા ઈન્દ્રોડા પાર્કમાં 'સિંહ ઘર' અને 'સોવેનિયર શોપ'નું લોકાર્પણ કરાવ્યું.

ઈન્દ્રોડા પાર્ક ખાતે શરૂ થયેલા આ 'સિંહ ઘર'માં નાગરિકોને હવે સિંહ-સુત્રા અને સિંહણ-ગ્રીવાની જોડી જોવા મળશે.

❖ અમેરિકાની અવકાશ સંસ્થા નાસાએ મંગળના અભ્યાસ માટે રવાના કરેલા 'ઈનસાઈટ યાને' 27 નવેમ્બરે, 2018ના રોજ મંગળ પર સફળ લેન્ડિંગ કર્યું છે.

મંગળની આંતરિક રચના તથા તેના તાપમાનનો અભ્યાસ કરવા માટે અમેરિકન અવકાશ સંસ્થા નાસા દ્વારા 5 મે, 2018ના રોજ આ અવકાશયાન લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું. જેને 27 નવેમ્બર, 2018ના રોજ મંગળની સપાટી પર (એલિસિયમ પ્લેનિટિયા નામના સ્થળે) ઉત્પરણ કર્યું છે. અમેરિકાના કેલિફોર્નિયા ખાતે આવેલા વાન્ડેનબર્ગ SLC-3E નામના એરફોર્સ બેઝ ખાતેથી એટલાસ વી 401 નામના રોકેટની મદદથી આ અવકાશયાન લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.

આ બેટરી સંચાલિત રોબોટિક અવકાશયાનને પૃથ્વી પરથી આશરે 2 વર્ષ સુધી સંચાલિત કરી શકાશે. અબજો વર્ષ પહેલા મંગળ, પૃથ્વી, ચંદ્ર જેવા ગ્રહોનું સર્જન કેવી રીતે થયું તેની માહિતી મેળવવા માટે આ અવકાશયાન મંગળ ગ્રહની ભૂકંપ સહિતની આંતરિક ગતિવિધિ તથા તેમના તાપમાનનું નિરીક્ષણ કરશે. આ માટે આ અવકાશયાન દ્વારા (1) સિસ્મોમીટર અને (2) હીટ ટ્રાન્સફર નામના યંત્રો મંગળ ગ્રહ પર સ્થાપિત કરવામાં આવશે. ઈનસાઈટ (Insight)નું પૂરું નામ 'ઈન્ડીરીયર એરકસ્ફોરેશન યુઝિંગ સિસ્મિક ઈન્વેસ્ટિગેશન્સ જ્યોડીસી એન્ડ હીટ ટ્રાન્સપોર્ટ' છે.

❖ તાજેતરમાં ભારત અને પાકિસ્તાન દ્વારા ભારતના પંજાબના ડેરા બાબા નાનક સાહિબથી પાકિસ્તાનના પંજાબમાં આવેલા ગુરુદ્વારા દરબાર સાહિબ કરતારપુરને જોડતો એક કોરિડોર બનાવવાની યોજના બનાવવામાં આવી છે.

આ અંતર્ગત 26 નવેમ્બર, 2018ના રોજ ભારતના ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી એમ. વેંકેયા નાયડુએ ભારતમાં પંજાબના ગુરદાસપુર જિલ્લાના માન નામના ગામમાં આ કોરિડોરનો શિલાન્યાસ કરાવ્યો હતો. આ પ્રસંગે પંજાબના મુખ્યમંત્રી કેપ્ટન અમરિન્દરસિંહ પણ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. જ્યારે પાકિસ્તાનમાં 28 નવેમ્બર, 2018ના રોજ પાકિસ્તાનના વડાપ્રધાન શ્રી ઈમરાન ખાને પાકિસ્તાનના પંજાબના નારોવલ જિલ્લામાં આ કોરિડોરનો શિલાન્યાસ કરાવ્યો હતો. આ પ્રસંગે ભારત તરફથી શ્રીમતી હરસિમરત કૌર બાદલ, શ્રી હરદીપ સિંહ પુરી, શ્રી નવજોત સિંઘ સિંઘુ તથા શ્રી ગુરજોત સિંઘ આહુજા ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

ડેરા બાબા નાનક (અથવા તો ડેરા બાબા નાનક સાહિબ) ભારતમાં પંજાબના ગુરદાસપુર જિલ્લામાં આવેલું છે. 2019માં શ્રી ગુરુ નાનક દેવની 550મી જન્મ જયંતી સુધીમાં આ કોરિડોર તૈયાર કરવાની યોજના છે. શ્રી ગુરુ નાનક દેવનો

જન્મ 29 નવેમ્બર, 1469ના રોજ તલવંડી અથવા તો રાય ભોઈની તલવંડી નામના ગામ (હાલ નાનકાના સાહિબ, પંજાબ, પાકિસ્તાન)માં થયો હતો.

❖ તાજેતરમાં ચીનના શ્રી જે જિયાનકુઈ નામના એક વૈજ્ઞાનિકે જિનેટિકલી એડિટેડ (અથવા તો DNA એડિટિંગ એટલે કે રંગસૂત્રોમાં ફેરફાર કરીને) બાળકને જન્મ આપવામાં સફળતા મેળવી છે.

તેમણે યૂ ટ્યૂબ પર નવજાત જોડિયાં બહેનોનો વીડિયો મૂકીને દાવો કર્યો છે કે આ જોડિયાં બહેનોના રંગસૂત્રોમાં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે કે જેનાથી તેમને HIV સામે રક્ષણ મળશે. બ્રિટન અને અમેરિકા જેવા દેશોમાં રંગસૂત્રોમાં ફેરફાર કરવા પર પ્રતિબંધ છે. ત્યાં આ પ્રકારનું કૃત્ય અનૈતિક ગણાય છે. આ પ્રકારના સંશોધનથી ભવિષ્યમાં સુપર બેબી પેદા કરવાનું નવું પાગલપન ઊભુ થવાનો ભય છે. આથી મોટા ભાગના વૈજ્ઞાનિકો આવા સંશોધનોનો વિરોધ કરે છે.

❖ "દિલ દિયા હૈ, જાં ભી દેંગે ઐય વતન તેરે લિયે..." વગેરે જેવા લોકપ્રિય હિન્દી ફિલ્મી ગીતોના ગાયક તથા ભારતના પ્રસિદ્ધ પાર્શ્વ ગાયક શ્રી મોહમદ અઝીઝનું 64 વર્ષની વયે મુંબઈ ખાતે નિધન થયું છે.

તેમનો જન્મ 2 જુલાઈ 1954ના રોજ પશ્ચિમ બંગાળના ગુમા ખાતે થયો હતો. શ્રી મોહમદ અઝીઝે હિન્દી ઉપરાંત બંગાળી અને ઓડિયા ફિલ્મોમાં પણ અનેક સુપ્રસિદ્ધ ગીતો ગાયા છે. તેમણે બંગાળી ફિલ્મ 'જયોતિ'થી ફિલ્મોમાં ગીતો ગાવાની શરૂઆત કરી હતી. તેમની પ્રથમ હિન્દી ફિલ્મ 'અંબર' હતી. શ્રી મોહમદ અઝીઝને 'રફી સાહેબના વારસ' તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. શ્રી મોહમદ અઝીઝનું ઉપનામ 'મુન્ના' હતું.

❖ ગુજરાત રાજ્યના મુખ્ય માહિતી કમિશનર તરીકે શ્રી દિલીપ પી. ઠાકરની નિમણૂક કરવામાં આવી છે.

શ્રી દિલીપ પી. ઠાકરે ગુજરાત રાજ્યના નવા મુખ્ય માહિતી કમિશનર તરીકે શ્રી વી. એસ. ગઢવીનું સ્થાન ગ્રહણ કર્યું.

❖ 29 નવેમ્બર, 2018ના રોજ ભારતની અવકાશ સંસ્થા ઈસરો દ્વારા એક સાથે 31 ઉપગ્રહો સફળતાપૂર્વક લોન્ચ કરવામાં આવ્યા છે.

આ 31 ઉપગ્રહોમાં ભારતના Hysis ઉપરાંત 8 દેશોના 30 ઉપગ્રહોનો સમાવેશ થાય છે. અન્ય દેશોના લોન્ચ કરવામાં આવેલા 30 ઉપગ્રહોમાં સૌથી વધુ અમેરિકાના 23 ઉપગ્રહો ઉપરાંત ઓસ્ટ્રેલિયા, કેનેડા, કોલમ્બિયા, ફિનલેન્ડ, મલેશિયા, નેધરલેન્ડ અને સ્પેનના 1-1 ઉપગ્રહનો સમાવેશ થાય છે. ભારતમાં આંધ્રપ્રદેશના શ્રી હરિકોટા ખાતે આવેલા સતીશ ધવન સ્પેસ સેન્ટરમાંથી આ ઉપગ્રહો લોન્ચ કરવામાં આવ્યા છે. આ 31 ઉપગ્રહો લોન્ચ કરવા માટે PSLV-C43 નામના રોકેટનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

ઈસરો દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવેલા 31 ઉપગ્રહોમાંથી એક ઉપગ્રહ ભારતનો પણ હતો. આ ઉપગ્રહનું નામ Hysis (હાયસીસ) છે. Hysisનું પૂરું નામ 'હાઈપરસ્પેક્ટ્રલ ઈમેજિંગ સેટેલાઈટ' છે. હાયસીસએ ભારતનો અત્યાર સુધીનો સૌથી શક્તિશાળી ઈમેજિંગ ઉપગ્રહ છે. 380 કિગ્રા વજનનો હાયસીસ ભારતના સ્વદેશી ઉપગ્રહ છે. હાયસીસએ ભારતનો પ્રથમ હાઈપરસ્પેક્ટ્રલ ઈમેજિંગ સેટેલાઈટ છે. જે સુપર શાર્પ કેમેરાથી સજ્જ છે. આ ઉપગ્રહનું મુખ્ય કામ પૃથ્વીની વધારે સાફ, સ્પષ્ટ અને હાઈ રિઝોલ્યુશન ઈમેજિસ લેવાનું છે. આ ઉપગ્રહથી રિમોટ સેન્સિંગ ઉપગ્રહો કરતા પણ અનેક ગણી વધારે હાઈ રેઝિનેશ ઈમેજ લઈ શકાશે.

રિમોટ સેન્સિંગ ઉપગ્રહો ઈમેજ લેતી વખતે 3 બેન્ડ (લાલ, લીલો, ભૂરો) ધ્યાનમાં લઈ શકતા હોય છે. જ્યારે આ ઉપગ્રહ એક સમયે એક સાથે 55 કલર બેન્ડ (એટલે કે અલગ અલગ જાંબ, અલગ અલગ રંગ) જોઈ શકશે અને તેની તસ્વીર લઈ શકશે. આ ઉપગ્રહ પૃથ્વીની સપાટીની સાથે મેગ્નેટિક ફિલ્ડ પર પણ નજર રાખશે. આ તમામ ઉપગ્રહોને પૃથ્વીથી 636 કિમી ઉપર કક્ષામાં સ્થાપિત કરવામાં આવ્યા છે. ઈસરોએ લોન્ચ કરેલા 30 વિદેશી ઉપગ્રહોમાંથી 1 માર્ઈકો અને 29 નેનો ઉપગ્રહ હતા. ઈસરો દ્વારા આ અગાઉ 15 ફેબ્રુઆરી, 2017ના

રોજ PSLV-C37 નામના રોકેટની મદદથી એક સાથે રેકોર્ડ 104 ઉપગ્રહો લોન્ચ કરવામાં આવ્યા હતા.

❖ 29 નવેમ્બર, 2018ના રોજ મહારાષ્ટ્ર વિધાનસભામાં મરાઠાઓને મહારાષ્ટ્રમાં નોકરી અને શિક્ષણમાં 16 ટકા અનામત આપવા માટેનું બિલ પસાર કરવામાં આવ્યું છે.

આ માટે મહારાષ્ટ્ર વિધાનસભા વિધેયક નંબર 78 મહારાષ્ટ્ર વિધાનસભા અને વિધાન પરિષદ એમ બંનેમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. આ બિલમાં કરવામાં આવેલી જોગવાઈ અનુસાર મહારાષ્ટ્રમાં મરાઠાઓને 16 ટકા અનામત આપવામાં આવશે. આ અનામત પછી મહારાષ્ટ્રમાં હાલના 52 ટકા ઉપરાંત 16 ટકા મરાઠા અનામત મળીને મહારાષ્ટ્રમાં અનામતની કુલ ટકાવારી 68 ટકા થઈ જશે.

❖ તાજેતરમાં બ્રિટનના લંડન ખાતે વર્લ્ડ યેસ ચેમ્પિયનશિપ 2018નું આયોજન થયું હતું.

જેમાં અમેરિકાના ફેબિયાનો કારુઆનાને પરાજય આપીને નોર્વેના મેગ્નસ કાર્લસને ચોથી વખત આ વર્લ્ડ યેસ ચેમ્પિયનશિપ જીતી લીધી છે.

❖ ભારતના મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર તરીકે તાજેતરમાં શ્રી સુનિલ અરોરાની નિમણૂક કરવામાં આવી છે.

શ્રી સુનિલ અરોરા શ્રી ઓમ પ્રકાશ રાવતની જગ્યાએ 2 ડિસેમ્બર, 2018થી પોતાનો ચાર્જ સંભાળશે. શ્રી સુનિલ અરોરા ભારતના 23મા મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર બનશે. શ્રી સુનિલ અરોરા રાજસ્થાન કેડરના 1980ની બેચના IAS ઓફિસર છે. શ્રી સુનિલ અરોરા 1 સપ્ટેમ્બર, 2017થી ભારતના ચૂંટણી કમિશનર હતા. હવે ભારતના મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર તરીકે તેમની નિમણૂક કરવામાં આવી છે.

❖ ભારતના ઓલિમ્પિક ગોલ્ડ મેડાલિસ્ટ શુટર શ્રી અભિનવ બિન્દ્રાને તાજેતરમાં ISSF 'બ્લુ ક્રોસ' એવોર્ડ એનાયત થયો છે.

આ એવોર્ડ શૂટિંગ વિશ્વનો સર્વોચ્ચ એવોર્ડ ગણાય છે. શ્રી અભિનવ બિન્દ્રા આ એવોર્ડ મેળવનાર સૌપ્રથમ ભારતીય છે.

❖ પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ 22 નવેમ્બર, 2019ના રોજ નવી દિલ્હીનાં વિજ્ઞાન ભવનમાં વિડીયો કોન્ફરન્સ મારફતે શહેરમાં ગેસ વિતરણ (City gas distribution - CGD)નાં નવમાં રાઉન્ડની કામગીરી શરૂ કરવા માટે શિલાન્યાસ કર્યો હતો.

આ 9માં રાઉન્ડની કામગીરી દરમિયાન ભારતભરનાં 129 જિલ્લાઓમાં આ સેવાની શરૂઆત કરી દેવામાં આવી છે. આ ઉપરાંત આ કાર્યક્રમ દરમિયાન 10માં રાઉન્ડની પણ શરૂઆત કરાઈ હતી જેમાં 124 જિલ્લાઓમાં આ સેવા શરૂ કરાશે. 9માં રાઉન્ડના ભારતનાં 65 ભૌગોલિક ક્ષેત્રો (GAS) અને 10માં રાઉન્ડમાં 50 ભૌગોલિક ક્ષેત્રો (GAS)ના જિલ્લાઓને આવરી લેવાયા છે. પેટ્રોલિયમ અને નેચરલ ગેસ મંત્રાલયના મંત્રી શ્રી ધર્મેન્દ્ર પ્રધાન અનુસાર વર્તમાનમાં દેશની મિશ્ર ઊર્જામાં ગેસનો હિસ્સો 6% છે જેને વધારીને 15% કરવાનો લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવ્યો છે. જ્યારે વૈશ્વિક સરેરાશ ગેસનાં ઉપયોગની માત્રા 24% છે. આ CGD પ્રોજેક્ટ હેઠળ ભારત સરકારનો હેતુ લોકોને પર્યાવરણીય રીતે સ્વચ્છ ઊર્જા સ્ત્રોતો જેવા કે વાહનો માટે CNG (Compressed Natural Gas) અને રાંધણ ગેસ માટે PNG (Piped Natural Gas)નો ઉપયોગ વધારવા પ્રોત્સાહન આપવાનો છે. આ CGD પ્રોજેક્ટ વાણિજ્યિક અને ઔદ્યોગિક એકમોને પણ સતત ગેસ આધારિત ઊર્જા વિકલ્પ પુરો પાડશે.

કુદરતી વાયુનો ઉપયોગ શા માટે વધારવો ?...

■ કુદરતી વાયુ કોલસા અને પ્રવાહી બળતણોની આપેલે વધારે પર્યાવરણ-મિત્ર છે. આ ઉપરાંત તે સુરક્ષિત અને સ્વચ્છ ઊર્જા અને સસ્તું

પણ છે. કુદરતી વાયુનું વહન પાણીની માફક ગેસ પાઈપલાઈન દ્વારા કરી શકાય છે. આ ઉપરાંત તેમાં કોઈપણ પ્રકારના સિલિન્ડરની જરૂર પડતી નથી.

- વિશ્વ સ્વાસ્થ્ય સંગઠન અનુસાર વિશ્વના સૌથી પ્રદુષિત 15 શહેરોમાં 14 શહેરો ભારતના છે. (pm 2.5ની માત્રા અનુસાર). ઘણાં બધા ઉદ્યોગો બળતણ તરીકે ખૂબ વધારે માત્રામાં પ્રદુષણ અને CO₂નું ઉત્સર્જન કરતાં પેટ્રોકોલ વાપરે છે જેને ઘણા બધા રાજ્યોની હાઈકોર્ટ દ્વારા પ્રતિબંધિત જાહેર કરાયું છે.
- કુદરતી વાયુ (CNG) પેટ્રોલ અને ડિઝલની આપેલે અનુક્રમે 60% અને 45% જેટલું સસ્તુ છે. જ્યારે PNG એ LPG કરતાં 40% સસ્તુ પડે છે. ભારત સરકાર દ્વારા 2015માં COP-21ની બેઠક દરમિયાન થયેલ પેરિસ કરાર અંતર્ગત 2030 સુધીમાં કાર્બન ઉત્સર્જનની માત્રાને 2005ના 33% સુધી ઘટાડવાનો નિર્ધાર કરેલો છે.

❖ કેન્દ્રીય કેબિનેટ દ્વારા હવામાન અને આબોહવાનાં અવલોકન, સંશોધન અને તેના માટે વપરાતી અત્યાધુનિક ટેકનોલોજીનાં વિકાસ હેતુ યલાવવામાં આવતી 9 પેટા યોજનાઓને એકત્રીત કરી ACROSS યોજના (Atmosphere & Climate Research-Modeling Observing System and Services)ની શરૂઆત માટે પરવાનગી આપેલ છે.

આ યોજના વાતાવરણીય વિજ્ઞાનનાં કાર્યક્રમનાં હેતુસર પૃથ્વી વિજ્ઞાન મંત્રાલય (MOES) હેઠળ કાર્ય કરશે. આ યોજના હેઠળ એક કરતાં વધારે ક્ષેત્રમાં જોડાયેલી એક કરતાં વધારે સંસ્થાઓને જોડવાનું કામ કરશે. આ યોજના દ્વારા વાવાઝોડા, બરફનું તોફાન, હિટ વેલ્ડ, ચંડરસ્ટોર્મ જવી આગાહીઓ કરવામાં મદદ મળશે. આ યોજના હેઠળ ICARના કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રો અને સ્થાનિક મ્યુનિસિપાલિટીઓને પણ જોડવામાં આવશે. જેથી છેવાડાનાં ક્ષેત્રો સુધી આ કાર્યક્રમની પહોંચ વધારી શકાય.

❖ 7મા આંતરરાષ્ટ્રીય ટૂરીઝમ માર્ટનું આયોજન ત્રિપુરાની રાજધાની અગરતલા ખાતે આયોજીત કરવામાં આવ્યું.

આ કાર્યક્રમની થીમ "Adventure Tourism" હતી. આ કાર્યક્રમનું આયોજન દર વર્ષે ઉત્તર-પૂર્વના રાજ્યોમાં પ્રવાસન મંત્રાલય દ્વારા આયોજીત થાય છે.

❖ આંધ્રપ્રદેશ સરકાર દ્વારા જમીનના રેકોર્ડને ઓનલાઈન જાણકારી લોકો સુધી પહોંચાડવા માટે ભૂસેવા અને ભૂદાર નામના વેબ પોર્ટલ શરૂ કરવામાં આવ્યા છે.

ભૂદાર પોર્ટલ અંતર્ગત દરેક જમીન માલિકને પોતાની શહેરી અને ગ્રામીણ બંને પ્રકારની સંપત્તી માટે 11 આંકડાઓનો એક યુનિક ઓળખ નંબર આપવામાં આવશે. જેમાં આધાર કાર્ડ નંબરની મદદથી વ્યક્તિ પોતાના 11 આંકડાઓ દ્વારા જમીન વિશેની માહિતી ઘર બેઠા મોબાઈલ પર મળી રહેશે.

❖ મસાચુસેટ્સ ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ટેકનોલોજીનાં વૈજ્ઞાનિકો દ્વારા પ્રથમ વાર પ્રોપેલર અને જેટ ટર્બાઈનથી મુક્ત એરોપ્લેનનું નિર્માણ કર્યું છે.

સામાન્ય રીતે કોઈપણ વિમાનમાં વર્તમાનમાં ટર્બાઈન બ્લેડ-ફેન અથવા જેટ એન્જીનનો ઉપયોગ થાય છે. પરંતુ વૈજ્ઞાનિકોની શોધમાં આ પ્રકારની કોઈપણ વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરાયો નથી. આ નવા શોધાયેલા પ્લેનમાં આયોનિક પવન અને ઈલેક્ટ્રોડાયનામિક ઘ્રસ્તનો ઉપયોગ થશે જે સંપૂર્ણ પણે સાયલેન્ટ (અવાજ રહિત) હશે.

❖ ભારતીય હવામાન વિભાગ દ્વારા નદીઓ અને જળાશયોમાં વરસાદના પરિણામે વધતા જળસ્તર વિશેની માહિતી મેળવવા માટે એક નવી ટેકનોલોજી "Impact Based Forecasting Approach"ની શોધ કરી છે.

આ પ્રણાલીને જળસ્તર વિશેની આગવી માહિતી રાજ્ય સરકારની જે-તે ઓથોરિટીને મળી રહેશે. જેનાંથી કેરળ જેવી આપદાઓનું આગવું અનુમાન લગાવી શકાશે. આ પ્રણાલીથી જળાશયોમાં કેટલું પાણી આગોતરી રીતે છોડવું તેમાં સરળતા રહેશે.

ભારતીય હવામાન વિભાગ...

- ભારતીય હવામાન વિભાગની સ્થાપના 1975માં કરાઈ હતી. જે હવામાન, ભૂકંપ જેવી ગતિવિધીઓ પર નિગરાની રાખતી અગત્યની સંસ્થા છે તથા તે પૃથ્વી વિજ્ઞાનમંત્રાલય હેઠળ કાર્ય કરે છે. અને તેનું મુખ્યાલય નવી દિલ્હી ખાતે આવેલું છે.

❖ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી ક્ષેત્રની સંસ્થા Wiproના ચેરમેન અઝે પ્રેમોને ફ્રાન્સનાં સર્વોચ્ચ નાગરિક સન્માન Chevalier de la Legion d'Honneur (King of the Legion Honour) થી સન્માનીત કરવામાં આવ્યા છે.

❖ સમીર વર્મા સૈયદ મોદી આંતરરાષ્ટ્રીય બેડમિન્ટન ટાઈટલ - 2018માં વિજેતા બન્યો.

ભારતીય સમીર વર્મા ઉત્તરપ્રદેશનાં પાટનગર લખનૌ ખાતે આયોજીત સૈયદ મોદી ઈન્ડિયા ગ્રાંડ પ્રિક્સ ગોલ્ડ બેડમિન્ટન ટાઈટલ 2018માં મેન્સ સીંગલ્સમાં ચીનનો લુ ગૌન્ગ્ગુને હરાવીને વિજેતા બન્યો. આ ઉપરાંત વુમેન્સ સિંગલ્સમાં ભારતની સાનિયા નેહવાલને હરાવીને ચીનની હાન યુએ વિજેતા બની.

સૈયદ મોદી ઈન્ટરનેશનલ ઈન્ડિયા ઓપન ગ્રાન્ડ પ્રિક્સ ચેમ્પિયનશીપ...

- તેનું આયોજન દર વર્ષે ઉત્તરપ્રદેશના લખનૌ ખાતે થાય છે. તેનું આયોજન ઉત્તરપ્રદેશ બેડમિન્ટન એસોસિયેશન દ્વારા સૌપ્રથમ વાર 1991માં કરાયું હતું. તેને 2004માં રાષ્ટ્રીય સ્તરની ટુર્નામેન્ટ જાહેર કરાઈ અને 2011થી તેનું આયોજન આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણે થાય છે. ત્યારથી તેને BWF ગ્રાંડ પ્રિક્સ ટુર્નામેન્ટ કહેવાય છે.

❖ યુનિસેફ દ્વારા ઉત્તર-પૂર્વના રાજ્યોમાં બાળ-અધિકારો માટે લડત આપવા પ્રથમ યુવા એડવોકેટ તરીકે ગાયક "નાહિદ આફ્રિન"ની નિમણૂક કરી.

ગાયક "નાહિદ આફ્રિન" આસામ રાજ્યની છે અને તેણે 2017માં અકિરા ફિલ્મથી ગાયનની શરૂઆત કરી હતી.

UNICEF...

- UNICEF: United Nations Children's Fund
- સ્થાપના: 1945 મુખ્યાલય: ન્યૂયોર્ક
- નોબેલ પ્રાઈઝ ફોર પીસ: 1965

❖ રશિયાની સરકારી અવકાશ સંસ્થા (Roscomos) દ્વારા "ઈન્ટરનેટ ઓફ થીંગ્સ" પર રોકાણ અને સંશોધન તથા ઉપયોગનાં હેતુસર નવી સેટેલાઈટ પ્રણાલી વિકસાવવાનું નક્કી કરેલ છે.

આ નવી સેટેલાઈટ પ્રણાલી રશિયાની પોતાની ઉપગ્રહ પ્રણાલીનો એક ભાગ હશે જેનું નામ "મેરેથોન (Marathone)" રાખવામાં આવ્યું છે. આ નવી સેટેલાઈટ પ્રણાલીને રશિયાની નેવિગેશન સિસ્ટમ GLONASS અને અન્ય ડેટા સેટેલાઈટ સાથે જોડવામાં આવશે.

❖ બિહારના મુખ્યમંત્રી શ્રી અખીલેશ યાદવ દ્વારા નાલંદા જિલ્લાના રાજગીર ખાતે 70 ફૂટ ઊંચી ભગવાન બુદ્ધની પ્રતિમાનું અનાવરણ કરવામાં આવ્યું છે.

આ મુર્તિ ધોરા કાટોરા તળાવના મધ્યમાં 16 મીટરની ત્રિજ્યા ધરાવતા પાથરણ પર બનાવવામાં આવેલ છે. આ તળાવ આજુબાજુના 5 પહાડોથી ઢંકાયેલું છે તથા તેને ઈકોલોજીકલ પાર્ક તરીકે વિકસાવાશે. આ વિસ્તારમાં પેટ્રોલ અને

ડિઝલનાં વાહનો પર પ્રતિબંધ હશે તથા ફક્ત ઈલેક્ટ્રિક વાહનોનાં વપરાશ પર છૂટ આપવામાં આવેલ છે.

❖ આવાસ અને શહેરી બાબતોના મંત્રાલય દ્વારા નવી દિલ્હી ખાતે "PAiSA" પોર્ટલનું અનાવરણ કરવામાં આવ્યું છે.

PAiSA : Portal for Affordable Credit and interest Subvention Access.

આ પોર્ટલ અલ્લાહાબાદ બેંક દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે.

આ પોર્ટલનો હેતુ "દિનદયાળ અત્યોદય યોજના-નેશનલ અર્બન લાઈવ્લિહુડ મિશન" અંતર્ગત શહેરી વિસ્તારોનાં ગરીબ લોકોને સ્વરોજગાર માટેના સાધન-સહાય ખરીદવા માટે સસ્તાદરે લોન ઉપલબ્ધ કરાવાનો છે.

❖ રિપોર્ટ: Faunal Diversity of Biogeographic Zones : Islands of India

આ રિપોર્ટ ઝુલોજીકલ સર્વે ઓફ ઈન્ડિયા દ્વારા બહાર પાડવામાં આવ્યો છે. અને ભારતનાં ટાપુઓ પર વસતાં વિવિધ પ્રાણીઓ વિશેની આ ખાસ પ્રકારનો પ્રથમ અહેવાલ છે. આ રિપોર્ટ અનુસાર ભારતનાં કુલ વન્યજીવોમાંથી 10મો ભાગ ફક્ત આંદામાન અને નિકોબાર ટાપુઓ પર અસ્તિત્વ ધરાવે છે. આંદામાન અને નિકોબાર ટાપુઓ 572 ટાપુઓ ધરાવે છે અને તેનો કુલ વિસ્તાર 8249 ચો.કિમી. છે. તથા 11009 જેટલો વન્યજીવોની પ્રજાતિ ધરાવે છે અને તે પણ ભારતનાં કુલ ક્ષેત્રફળના ફક્ત 0.25% ક્ષેત્રમાં. આમ ખુબ ઓછા અને નાના ક્ષેત્રફળમાં વધુ માત્રામાં રહેલી વન્યજીવોની વિવિધતા તેને ભારતની સૌથી બહુમુલ્ય ઈકોસિસ્ટમ અને બાયોડાવર્સિટી હોટસ્પોટ બનાવે છે.

Zoological Survey of India (ISI) ...

- પ્રાણીઓનાં વર્ગીકરણ માટેની ભારતની સર્વોચ્ચ સંસ્થા
- સ્થાપના: 1916
- મુખ્યાલય: 1916

❖ દુધવા ટાઈગર રિઝર્વ અને સશસ્ત્ર સીમા બળ હવે સંયુક્ત રીતે દુધવા જંગલ અને તેની બહુમુલ્ય વન્યજીવોની નિગરાની કરશે.

દુધવા ટાઈગર રિઝર્વમાં દુધવા નેશનલ પાર્ક, કિસનપુર વન્યજીવ અભ્યારણ્ય અને કતરનીઆઘાટ વન્યજીવ અભ્યારણ્યનો સમાવેશ થાય છે.

તેની ઉત્તર-પૂર્વની સીમા પર નેપાળ આવેલું છે તથા તે ખૂબ વિશાળ માત્રામાં તેરાઈના ફળદ્રુપ મેદાનો ધરાવે છે.

સસસ્ત્ર સીમા બળ :

તે CAPF અંતર્ગત નેપાળ અને ભૂતાનની સીમા પર સુરક્ષા પહેરેદારીનું કાર્ય કરે છે.

- સ્થાપના : 1963
- મંત્રાલય : ગૃહ મંત્રાલય
- મુખ્યાલય : નવી દિલ્હી

❖ તાજેતરમાં ભારત અને રશિયા વચ્ચેના વ્યૂહાત્મક આર્થિક ડાયલોગનું આયોજન પ્રથમવાર થયું હતું.

આ ડાયલોગનું આયોજન રશિયાના સેટ પિટરસબર્ગ ખાતે થયું હતું જેમાં ભારતનાં નીતિ આયોગનાં ઉપાધ્યક્ષ રાઠવકુમાર તથા રશિયાના આર્થિક વિકાસ મંત્રી મેક્સીમ ઓરેસ્કીન ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

❖ અખીલેશ રંજનની નિમણૂક તાજેતરમાં પ્રત્યક્ષ કર વિશેનો કાયદો ઘડવા માટેની ટાસ્ટ ફોર્સનાં કન્વેન્ટર તરીકે કરાઈ છે.

કેન્દ્રીય નાણા મંત્રાલય દ્વારા અખીલેસ રંજનને CDBT (Central Boond of Direct Taxes)નાં સભ્ય તરીકે પ્રત્યક્ષ કરો (Direct Tax)નાં કાયદો ઘડવાનાં કન્વેનર (આગેવાન) તરીકે અખીલેશ રંજનની નિમણૂક કરાઈ છે.

❖ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા એટોમિક એનર્જી રેગ્યુલેટરી બોર્ડનાં અધ્યક્ષ તરીકે નાગેશ્વર રાવ ગૂંટરની નિમણૂક કરવામાં આવેલ છે. તેઓ પોતાના કાર્યભાર આગામી ત્રણ વર્ષ માટે સંભાળશે.

Atomic Energy Regulatory Board

- સ્થાપના : 1983
- અધિનિયમ : એટોમિક એનર્જી એક્ટ, 1962
- મુખ્યાલય : મુંબઈ, મહારાષ્ટ્ર
- મંત્રાલય : અણુ ઊર્જા વિભાગ (DAE)

❖ કેન્દ્રીય સ્વાસ્થ્ય મંત્રાલય દ્વારા પબ્લિક હેલ્થ સર્વેલન્સ માટે એક સ્વાસ્થ્ય માહિતી પ્લેટફોર્મ શરૂ કરાયું છે.

સ્વાસ્થ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલય દ્વારા ઈન્ટીગ્રેટેડ હેલ્થ ઈન્ફોર્મેશન પ્લેટફોર્મ (IHIP) હેઠળ સાત રાજ્યોમાં Integrated Disease Surveillance Programme (IDSP) શરૂ કરાયો છે.

આ પ્રોગ્રામ હેઠળ ભૌગોલિક વિસ્તારોમાં વિવિધ રોગોની માહિતી વાસ્તવિક સમયમાં મળી રહેશે અને નીતિ ઘડનારાઓને માહિતી પુરુ પાડવાનું કાર્ય કરશે.

સાત રાજ્યો : કર્ણાટક, આંધ્રપ્રદેશ, હિમાચલપ્રદેશ, ઓડિશા, ઉત્તરપ્રદેશ, તેલંગાણા, કેરળ

❖ આંતરરાષ્ટ્રીય ગીતા મહોત્સવનું આયોજન તાજેતરમાં 7 ડિસેમ્બર થી 23 ડિસેમ્બર, 2018 સુધી હરિયાણાના કુરુક્ષેત્રમાં કરવામાં આવ્યું છે.

- ભાગીદાર દેશ : મોરેશિયસ
- ભાગીદાર રાજ્ય : ગુજરાત
- આ ઉત્સવનું આયોજન દર વર્ષે માગશર મહિનામાં શુકલ પક્ષમાં એકાદશી (અગિયારસ)નાં રોજ ઉજવાય છે.

❖ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા Logix India નું લોગો અને બ્રોસર રજૂ કરાયું.

વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રી તથા નાગરિક ઉડ્ડયન મંત્રી શ્રી સુરેશ પ્રભુ દ્વારા નવી દિલ્હી ખાતે Logix India 2019 નું લોગો અને બ્રોસર રજૂ કરાયું હતું.

Logix India 2019 નું આયોજન 31 જાન્યુઆરી થી 2 જાન્યુઆરી દરમિયાન Federation of Indian Export Organisations (FIEO) દ્વારા નવી દિલ્હી ખાતે આયોજીત થવાનું છે. જેની મદદથી ભારતમાં લોઠ્ઠીક સેવાઓ સસ્તી અને સરળ બનાવવામાં મદદ મળશે.

World Logistics Performance Index 2018 માં ભારતનો ક્રમાંક 44મો છે.

❖ સસ્ટેનેબલ બ્લ્યુ ઈકોનોમી કોન્ફરન્સનું આયોજન નાઈરોબી, કેન્યા ખાતે થયું હતું.

આ કોન્ફરન્સનું આયોજન કેન્યા દ્વારા કરાયું હતું તથા તેના સહભાગી જાપાન અને કેનેડા બન્યા હતા.

શીમ : "The blue Economy and the 2030 Agenda for Sustainable Development"

આ કોન્ફરન્સમાં 184 દેશોનાં 17,000 કરતાં વધારે લોકોએ ભાગ લીધો હતો. ભારત તરફથી આ કાર્યક્રમમાં નીતિન ગડકરીએ હાજરી આપી હતી.

❖ **ભારતીય રક્ષા (સંરક્ષણ) ઉદ્યોગ શાખામાં IPR (Intellectual Property Right) બૌદ્ધિક સંપદા સંસ્કૃતિને વિકસાવવા માટે સંરક્ષણ મંત્રી શ્રીમતી નિર્મલા સીતારામન દ્વારા "મિશન રક્ષા જ્ઞાન શક્તિ"નું આયોજન કરાયું હતું.**

આ કાર્યક્રમનાં અમલીકરણને વેગ આપવા માટે સંરક્ષણ વિભાગને ડાયરેક્ટર જનરલ ઓફ ક્વોલિટી અસ્યોરન્સ મદદરૂપ બનશે.

❖ **સાલોમ ઝરીચી સ્લીવી જ્યોર્જિયાનાં પ્રથમ મહિલા રાષ્ટ્રપતિ ચૂંટાયા.**

જ્યોર્જિયા યુરેશિયામાં આવેલો દેશ છે તેનું પાટનગર ત્બીલીસી છે અને તે 1991માં રશિયાથી છૂટું પડ્યું હતું તથા તેનાં પશ્ચિમ કિનારે કાળો સમુદ્ર આવેલ છે.

❖ **જાપાનની કંપની "CASIO" દ્વારા દુનિયાનું પ્રથમ GST કેલ્ક્યુલેટર બહાર પાડવામાં આવ્યું.**

જાપાનની કંપની "CASIO" દ્વારા દુનિયાનું પ્રથમ GST (Goods and Services Tax) કેલ્ક્યુલેટર ભારતમાં GST ની સરળતાથી ગણતરી કરી શકાય તે હેતુસર લોચ કરવામાં આવ્યું છે.

કંપની દ્વારા બે મોડેલ MJ-120GST અને MJ-12GST ભારતમાં રજૂ કરાયા છે. આ GST કેલ્ક્યુલેટરમાં GST માટેનાં 5 અલગ બટન GSTનાં 5 સ્લેબ 0%, 5%, 12%, 18%, 28% માટે આપવામાં આવ્યા છે. જેમાં GST+0, GST+1, GST+2, GST+3, GST+4 દર્શાવવામાં આવ્યું હશે.

આ પાંચ બટન ગ્રોસવેલ્યુ (net value + Tax) દર્શાવવામાં મદદરૂપ બનશે.

❖ **તાજેતરમાં આંતરરાષ્ટ્રીય મજદુર સંઘ (ILO) દ્વારા ગ્લોબલ વેજ રિપોર્ટ 2018-19 રિપોર્ટ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.**

કલાકની ગણતરીનાં આધારે મળતી માહિતી અનુસાર પુરૂષોની સાપેક્ષે મહિલાઓને 136 દેશોમાંથી 73 દેશોમાં મહિલાઓને ઓછું વેતન આપવામાં આવે છે.

ભારતમાં મહિલાઓને પુરૂષોની સાપેક્ષે 34% ઓછો પગાર આપવામાં આવે છે અને વૈશ્વિક ધોરણે આ પ્રમાણ 16% છે.

ઓવરઓલ વૈશ્વિક ધોરણે વાસ્તવિક પગાર વધારો 1.8 નોંધાયો છે.

બાંગ્લાદેશમાં મહિલાઓને પુરૂષોની સાપેક્ષે વધારે વેતન આપવામાં આવે છે.

International Labour Organization

સ્થાપના : 1919

મુખ્યાલય : ઓનીવા, સ્વિટ્ઝરલેન્ડ

સભ્ય : 187

❖ **રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદ દ્વારા યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન (UPSC)નાં ચેરમેન પદે અરવિંદ સક્સેનાની નિમણૂક કરવામાં આવી છે.**

UPSC વિશે :

તે નાગરિક સેવા આયોગની ભરતી કરતી ભારતની સર્વોચ્ચ સંસ્થા છે, તે એક બંધારણીય સંસ્થા છે જેની રચના બંધારણની અનુચ્છેદ 315 અંતર્ગત કરવામાં આવી છે. બંધારણની અનુચ્છેદ 315 અનુસાર UPSCમાં એક અધ્યક્ષ અને 10 સભ્યોની નિમણૂક રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા કરવામાં આવશે અને તેને દુર પછા રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા જ કરવામાં આવશે. UPSC નાં ચેરમેન અને સભ્યોનો કાર્યકાળ 65 વર્ષ અથવા 6 વર્ષ જે વહેલા હશે તે અનુસાર થશે.

❖ **તાજેતરમાં National Project Construction Corporation Limited (NPCC)ને કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા મિનિરત્ન કેટેગરી-1 નો દરજ્જો આપવામાં આવ્યો છે.**

NPCC ની સ્થાપના 9 જાન્યુઆરી 1957નાં રોજ દેશમાં જળસંસાધનો અને સિંચાઈનાં આંતરમાળખાગત સુવિધાઓ ઊભી કરવા કરાઈ હતી.

તે વર્તમાનમાં ભારત સરકારના જળ સંસાધન, નદી વિકાસ અને ગંગા પુનરુદ્ધાર મંત્રાલય હેઠળ કાર્ય કરે છે.

વર્તમાનમાં તે ડેમ, હાઈડ્રોઇલેક્ટ્રીક પ્રોજેક્ટ, હાઉસીંગ, રસ્તા, બ્રીજ જેવા વિવિધ બાંધકામનાં કાર્યોનું પણ સંચાલન કરે છે.

NPCC 2009-10નાં વર્ષથી સતત નફો કરતી કંપની છે. આમ તેને મિનિરત્ન કેટેગરી-1 નો દરજ્જો મળતાં તે પોતાના કાર્યો વધારે પ્રભાવશાળી અને સ્વતંત્ર રીતે કરી શકશે.

■ ભારે ઉદ્યોગો અને જાહેર સાહસોનાં મંત્રાલય હેઠળનાં જાહેર સાહસોનાં વિભાગ (DPE) દ્વારા મહારત્ન, મિનિરત્ન, નવરત્ન કંપનીનો દરજ્જો તેમની આવક અનુસાર આપવામાં આવે છે.

વર્તમાનમાં 8 મહારત્ન, 16 નવરત્ન અને 60 મિનિરત્ન કેટેગરી-1 અને 15 કંપનીઓ મિનિરત્ન કેટેગરી-11 ધરાવે છે.

❖ **કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા એ.એમ.નાઈકની નિમણૂક NCDCનાં ચેરમેન તરીકે કરવામાં આવી છે.**

લાર્સન એન્ડ ટર્બો (L & T)ના ચેરમેન શ્રી અનીલ મણીભાઈ પટ્ટનાઈકની નિમણૂક નેશનલ સ્કીલ ડેવલોપમેન્ટ કોર્પોરેશનનાં ચેરમેન તરીકે કરાઈ છે.

નેશનલ સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન (NCDC) એ ભારત સરકારના કૌસલ્ય વિકાસ એન્ડ સાહસિકતા મંત્રાલય હેઠળનું પબ્લિક પ્રાઈવેટ પાર્ટનરશિપ (PPP) ઉદ્યમ છે.

તેની સ્થાપના 2009માં ભારતનાં વિવિધ ક્ષેત્રોમાં કૌસલ્ય પુરુ પાડવાના ઉમદા હેતુ સ્વરૂપે નાણા મંત્રાલય દ્વારા બિન-નફાકારક સંસ્થા તરીકે કરાઈ હતી.

NCDCમાં ભારત સરકાર 49% અને ખાનગી કંપની 51% હિસ્સો ધરાવે છે.

તેના હેતુ 2022 સુધીમાં 150 મિલિયન લોકોને રોજગાર મેળવવા માટે તાલીમ આપવાનો છે.

❖ **હિમાચલ પ્રદેશ Emergency Response Support System (ERSS) લાગુ કરનાર ભારતનું પ્રથમ રાજ્ય બન્યું.**

આ અંતર્ગત ગૃહમંત્રી શ્રી રાજનાથસિંહ દ્વારા રાજ્ય માટે ERSS નંબર "112" લોચ કરવામાં આવ્યો હતો.

આ પ્રણાલી અંતર્ગત આપાતકાલિન નંબરો જેવા કે પોલીસ માટે 100, ફાયર બ્રિગેડ માટે 102, એમ્બ્યુલન્સ માટે 108 જેવા નંબરોનાં બદલે ફક્ત એક જ નંબર "112" લગાવવાનો રહેશે.

આ પ્રણાલી અમેરિકા રહેલી 911 પ્રણાલીને ધ્યાનમાં રાખીને બનાવાઈ છે.

આ નંબર 24x7 દિવસ વોઈસકોલ, SMS, ઈ-મેઈલ અને પેનિક બટન જેવી બાબતોનો સરળતાપૂર્વક પ્રત્યુત્તર આપવામાં મદદરૂપ બનશે.

ERSS પ્રોજેક્ટની સલાહ નિર્ભયા દુર્ઘટના વખતે કેન્દ્રીય ગૃહ મંત્રાલયને જસ્ટીસ વર્મા સમીતી દ્વારા સુચવવામાં આવ્યું હતું અને આ નંબરને આખા ભારતમાં અમલીકૃત કરવા માટે નિર્ભયા ભંડોળ વાપરવાની સલાહ અપાઈ છે.

❖ **ગોવા ખાતે 49માં ઈન્ટરનેશનલ ફિલ્મ ફેસ્ટિવલનું સમાપન**

■ સ્થળ : શ્યામા પ્રસાદ મુખર્જી સ્ટેડિયમ, બામ્બોલીમ, પણો.

■ થીમ : "ન્યુ ઈન્ડિયા"

■ ફોકસ રાજ્ય : ઝારખંડ / ફોકસ દેશ : ઈઝરાયલ

■ લાઈફટાઈમ અચિવમેન્ટ એવોર્ડ : ડેન વોલમેન (ઈઝરાયલ)

■ IFFI સ્પેશિયલ એવોર્ડ : સલીમ ખાન (લેબન, સ્ક્રિન પ્લેય, ડાયલોગ)

■ Best Film (Golden Peacock) Award : દોનબાસ (યુક્રેન ડાયરેક્ટર - સેરગેઈ લો ઝનીત્સા)

- Best Director (Silver Peacock) Award : લીજો જોસે પેલ્લીસેની (મલયાલમ)
- બેસ્ટ એક્ટર (પુરુષ) : ચેમ્બન વિનોદ (એ.મા.યુ. - મલયાલમ)
- બેસ્ટ એક્ટર (ફિમેલ) : એનાસ્તાસીઆ પુસ્તોવીટ (યુકેન)
- ICFT - યુનેસ્કો ગાંધી મેડલ : "Walking with the wind" (ડાયરેક્ટર - પ્રવીણ મોરછાલે)

❖ મહાત્મા ગાંધીની 150મી જન્મજયંતી પ્રસંગે નવી દિલ્હી ખાતે "સાઉથ એશિયા યુથ પિસ કોન્ફરન્સ"નું આયોજન કરાયું હતું.

આ કોન્ફરન્સનું ઉદ્ઘાટન ગાંધીના ગ્રેટ ગ્રાંડસન કિખાઓ કુલકર્ણી દ્વારા કરાયું હતું.

આ કોન્ફરન્સનું આયોજન ગાંધી સ્મૃતિ, દર્શન સ્મૃતિ અને UNESCO મહાત્મા ગાંધી ઈન્સ્ટિટ્યુટ ફોર એજ્યુકેશન ફોર પિસ એન્ડ સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ (MGIEP) તથા STEP (Standing Together of Enable Peace) દ્વારા કરાયું હતું.

❖ તાજેતરમાં 28 નવેમ્બર થી 6 ડિસેમ્બર દરમિયાન ગોવાના દરિયા કિનારા નોક ભારત અને યુ.કે. વચ્ચે દ્વિપક્ષીય નૌકાદળની યુદ્ધ ક્વાયટ "Konkan-18"નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

❖ ભારતીય વાયુ સેના અને અમેરિકાની US એર ફોર્સ દ્વારા "COPE INDIA 2019" નામની વાયુસેનાનો યુદ્ધ અભ્યાસ 3 થી 4 ડિસેમ્બર 2019માં પશ્ચિમ બંગાળમાં યોજાશે.

આ ક્વાયટ માટે પશ્ચિમ બંગાળના કલાઈકુંડા એરફોર્સ સ્ટેશન અને પાનગઢ (પશ્ચિમ બંગાળ) ખાતે આવેલા અર્જન સિંઘ એર ફોર્સ સ્ટેશનનો ઉપયોગ કરાશે.

ભારતીય વાયુસેના માટે કલાઈકુંડા સ્ટેશન અગત્યના તાલીમ કેન્દ્રનું કાર્ય કરે છે જ્યારે અર્જન સિંઘ એર ફોર્સ સ્ટેશન ખાતે CJ130J સુપર હરકયુલસ એરક્રાફ્ટની દ્વિતીય સ્કોડમ આવેલી છે.

CJ130J સુપર હરકયુલ એરક્રાફ્ટની પ્રથમ સ્કોડમ ઉત્તરપ્રદેશનાં હિંડન એરફોર્સ સ્ટેશન ખાતે આવેલી છે.

❖ ભારતીય રેલ્વે દ્વારા ટ્રેનની સમયસર માહિતી રેલ્વે મંત્રાલય સુધી પહોંચાડવા માટે "eDrishti" નામનું સોફ્ટવેર વિકસાવવામાં આવ્યું છે.

આ સોફ્ટવેર સેન્ટર ફોર રેલ્વે ઈન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ (CRIS) દ્વારા વિકસાવવામાં આવ્યું છે.

આ વેબસાઈટને ભારતીય રેલ્વેને કિચન સુવિધા પુરી પાડતી ઈન્ડિયન રેલ કેટરિંગ એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટેશન સાથે પણ ભોજનની ગુણવત્તાની માહિતી મેળવવા માટે જોડવામાં આવેલ છે.

❖ પ્રથમ ઈન્ડિયા - ASEAN ઈન્ફોટેક સમિટનું આયોજન નવી દિલ્હી ખાતે કરવામાં આવ્યું.

આ સમીટનું આયોજન ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી તથા FICCI (ફેડરેશન ઓફ ઈન્ડિયન ચેમ્બર્સ ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રી) દ્વારા વિદેશ મંત્રાલયના સહયોગમાં કરાયું હતું.

આ સમીટમાં ASEAN ગ્રુપના 10 દેશોએ પણ ભાગ લીધો હતો.

❖ બાંગ્લાદેશનાં દિવ્યાંગ લોકોનાં સહાયક એવા વાસ્કર ભટ્ટાચાર્યઓ અને ચીનની ખાનગી કંપની ICT એન્ટરપ્રાઈસ, ટેન્સેન્ટને દિવ્યાંગ લોકોનાં ડિઑટલ સશક્તિકરણ માટે UNESCO/ એમીર જાબેર અલ અહમદ અલ જાબેર અલ સબાહ પુરસ્કાર આપવામાં આવ્યો છે.

આ પુરસ્કાર તેમને આંતરરાષ્ટ્રીય દિવ્યાંગ લોકોના દિવસ (3 ડિસેમ્બર) નિમિત્તે યુનેસ્કોનાં મુખ્યાલય પેરિસ, ફ્રાંસ ખાતે આપવામાં આવશે.

આ એવોર્ડ અંતર્ગત 40,000 \$ ની આર્થિક સહાય આપવામાં આવશે તથા તેને કુવૈતના શાસક જાબેર-અલ-અહમદ અલ-સબાહની યાદમાં આપવામાં આવે છે.

❖ ઔદ્યોગિક રીતે ઉત્પાદિત ટ્રાન્સ ફેટથી દૂર રહેવા અને લોકોને જાગૃત કરવા માટે FSSAI દ્વારા હાર્ટ એટેક રિવાઈન્ડ કેમ્પેનની શરૂઆત કરવામાં આવી.

FSSAI દ્વારા 2022 સુધીમાં ખાદ્ય ખોરાકમાંથી ટ્રાન્સફેટને દૂર કરવાનો લક્ષ્યાંક ભારત સરકાર દ્વારા કરવામાં આવેલ છે. જ્યારે WHO દ્વારા આ ટાર્ગેટ 2023નાં વર્ષનો છે. (WHO દ્વારા આ માટે Replace નામનો કાર્યક્રમ બનાવાયો છે.)

આ ટ્રાન્સફેટને દૂર કરવા માટેના અભિયાનનું નામ "Trans Fat:India@75" છે.

FSSAI નું પુરુ નામ : ફુડ સેફ્ટી એન્ડ સ્ટાન્ડર્સ ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા

સ્થાપના : 2011

અધિનિયમ : ફુડ સેફ્ટી એન્ડ સ્ટાન્ડર્સ એક્ટ, 2011

મંત્રાલય : સ્વાસ્થ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલય.

❖ તાજેતરમાં વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રાલય હેઠળના ડિરેક્ટોરેટ જનરલ ઓફ ફોરેન ટ્રેડ (DGFT) દ્વારા "ગોલ્ડ ડોર"ને પ્રતિબંધિત યાદીમાં સમાવિષ્ટ કરવામાં આવ્યું.

અર્થાત, ગોલ્ડ ડોરની આયત માટે હવેથી લાયસન્સની જરૂરિયાત પડશે.

▪ "ગોલ્ડ ડોર"

ગોલ્ડ ડોર એ સોનું અને ચાંદીની એક અર્ધ-શુદ્ધ મિશ્રણ છે જેનો ઉપયોગ આગળ જતાં શુદ્ધીકરણ બાદ થાય છે.

શુદ્ધ સોનાનું નિર્માણ "ગોલ્ડ ડોર"ના શુદ્ધીકરણ બાદ થાય છે.

ભારત 900 ટન સોનાની આયાત સાથે સોનું આયાત કરનારા દેશોની યાદીમાં દ્વિતીય ક્રમાંક પર છે જ્યારે ચીન પ્રથમ ક્રમાંક પર છે.

❖ ભારત "કિમ્બર્લી પ્રોસેસ સર્ટિફિકેશન સ્કિમ"નું 1 જાન્યુઆરી, 2019 થી અધ્યક્ષ પદ સંભાળશે.

આ અધ્યક્ષપદ યુરોપિયન યુનિયન (વર્તમાન અધ્યક્ષ) દ્વારા ભારતને બેલ્જિયમનાં બ્રુસેલ્સ ખાતે આયોજિત બેઠકમાં લેવાયો હતો.

▪ "કિમ્બર્લી પ્રોસેસ"

આ પ્રક્રિયાનો ઉદ્ભવ સરકાર, ઉદ્યોગ અને નાગરિક સમાજ સંગઠનો દ્વારા હિરાના વ્યાપાર દ્વારા ઘણાં નબળાં દેશોનાં દેખાવકારો દ્વારા આર્થિક મદદ મેળવીને સરકારને અનિયંત્રિત થતો અટકાવવા માટે છે.

સંયુક્ત રાષ્ટ્રની સુરક્ષા પરિષદનાં ઠરાવ દ્વારા તેનું વિવરણ કરાયેલું છે અને તેમાં 54 સભ્યો 81 દેશોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. જેમાં ભારતનો પણ સમાવેશ થાય છે.

KPCS નું અમલીકરણ 1 જાન્યુઆરી, 2003 થી સંયુક્ત રાષ્ટ્રની સામાન્ય સભાના ઠરાવ દ્વારા કરવામાં આવે છે. તે કાચા હિરાઓનાં વ્યાપાર પર નિયંત્રણ રાખે છે અને તેને સર્ટિફિકેટ આપવાનું કામ કરે છે. આમ તે (કન્ફ્લિક્ટ ડાયમંડ) અથવા બ્લડ ડાયમંડનો પ્રસાર થતો અટકાવે છે કે જેનો ઉપયોગ યુદ્ધ અથવા અન્ય કોઈ હાનિકારક સ્થિતિઓનું નિર્માણ કરવા માટે થતો હોય.

ભારતમાં આ પ્રોસેસનું નિયમન વાણિજ્ય વિભાગ (વાણિજ્ય અને ઉદ્યોગ મંત્રાલય) દ્વારા થાય છે.

ભારત KPCS નું સ્થાપક સદસ્ય છે તથા ભારત KPCS પ્રવૃત્તિ દ્વારા ખાતરી આપે છે કે હિરાનાં વ્યાપારમાં 99% હિરા વિવાદ મુક્ત (Conflict Free) છે.

આ ઉપરાંત કુદરતી હિરા અને પ્રયોગશાળામાં બનાવવામાં આવેલા હિરાનાં ભેદને પણ ઉકેલવામાં મદદરૂપ બને છે.

❖ **આગામી પ્રજાસત્તાક દિન (70મો પ્રજાસત્તાક દિન – 26 જાન્યુઆરી 2019)નાં રોજ મુખ્ય અતિથી તરીકે ભારતે સાઉથ આફ્રિકાના રાષ્ટ્રપતિ સિરિલ રામાફોસાને આમંત્રીત કર્યા છે.**

❖ **કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સરકારની માલીકી હેઠળની ONGC (Oil and Natural Gas Coporation) અને OIL (Oil India Limited)નાં 149 નાના અને મધ્ય ઓઈલ અને ગેસ ફિલ્ડ રિઝર્વને ખાનગી કંપનીઓને વહેંચવા માટે નીતિ આયોગનાં ઉપાધ્યક્ષ રાઠવકુમારની અધ્યક્ષતા હેઠળ છ સભ્યોની સમિતિનું ગઠન કર્યું છે.**

ભારતમાં વર્તમાનમાં અલગ-અલગ સ્થળો પરથી ભારતીય માંગના ફક્ત 5% કુદ ઓઈલનું ઉત્પાદન થાય છે જ્યારે ભારત સરકારે નિર્ધારિત કરેલ છે કે 2022 સુધીમાં ભારતીય કુદ ઓઈલની વિદેશી આયાતમાં 10% નો ઘટાડો કરવો.

❖ **ભારત 2022માં G20 સમીટનું યજમાન બનશે.**

તાજેતરમાં આર્જેન્ટીનાની રાજધાની બ્યુનોસ-એરિસ ખાતે આયોજિત G-20 ની મીટીંગમાં ભારતનાં વડાપ્રધાને ભારતની આઝાદીના 75 વર્ષની પુર્ણાહુતી રૂપે 2022 માં G-20 સમીટનું યજમાન પદ લેવાની જાહેરાત કરી હતી.

આ બેઠક દરમિયાન ભારતે 9 સુત્રી એજન્ડા રજૂ કર્યો હતો અને તમામ દેશોને સહકાર આપવા મજબુત અપીલ કરી હતી.

G-20 ની શરૂઆત 1999માં દક્ષિણ-પૂર્વ એશિયા (ટાઈગર ઈકોનોમી)માં થયેલા આર્થિક સંકટનો અભ્યાસ અને તાગ મેળવવા માટે નાણામંત્રીઓ અને કેન્દ્રીય બેંકનાં ગર્વનરો દ્વારા કરાઈ હતી.

ત્યારબાદ સૌપ્રથમવાર G-20 નાં પ્રમુખોની બેઠકનું આયોજન અમેરિકાના વોશિંગ્ટન D.C. ખાતે કરાયું હતું. આ અગાઉ તે ફક્ત નાણામંત્રીઓ અને સેન્ટ્રલ બેંકનાં ગર્વનરોની બેઠક સ્વરૂપે યોજાતી હતી.

❖ **તાજેતરમાં યુનાઈટેડ નેશન્સ ફ્રેમવર્ક કન્વેન્શન ઓન ક્લાઈમેટ ચેન્જ (UNFCCC) દ્વારા આયોજિત કોન્ફરન્સ ઓફ પાર્ટીસ (COP-24)ની 24 મી બેઠકનું આયોજન પોલેન્ડનાં ક્રાટોવાઈઝ ખાતે થયું હતું.**

ભારત તરફથી આ બેઠકમાં ભાગ લેવા માટે પર્યાવરણ, વન અને જળવાયુ પરિવર્તન મંત્રીશ્રી હર્ષવર્ધન ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

ભારત દ્વારા આ બેઠકમાં વિકાસશીલ દેશો માટે યોગ્ય ફ્રેમવર્ક અને વાજબી કાર્ય તથા મુશ્કેલીઓ સામે લડવા ફ્રેમવર્ક બનાવવા માટેની માંગ કરી હતી.

ભારતે આ બેઠક દરમિયાન પેરિસ કરારને મહત્વનો કરાર ગણાવ્યો હતો અને વિશ્વનું તાપમાન પ્રિ-ઈન્ડસ્ટ્રીયલ રિવોલ્યુશનનાં તાપમાનથી વધુમાં વધુ 2°C સુધીની મર્યાદામાં વધારવાના નિર્ધારનો ટેકો આપ્યો હતો.

આ બેઠકના ભાગરૂપે ભારત દ્વારા એક પેવેલિયન પણ બનાવવામાં આવ્યું હતું જેની થીમ "One World One Sun One Grid" હતી.

❖ **તાજેતરમાં ભારત અને જાપાન વચ્ચે એર ફોર્સ સ્ટેશન આગ્રા ખાતે બંને દેશોની પ્રથમ SHINYUU Maitri 18 નામની એક કવાયતનું આયોજન થયું હતું.**

આ કવાયતનો હેતુ ટ્રાન્સપોર્ટ એઅરક્રાફ્ટ માનવીય સહાય અને આપદા રાહતનો હતો.

જાપાન અને ભારત વચ્ચે આ પ્રકારની હવાઈ કવાયતનું આયોજન પ્રથમવાર થયું હતું.

અગત્યના દિવસો

- ☑ 25 નવેમ્બર : આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા હિંસા નિવારણ દિવસ
- ☑ 26 નવેમ્બર : રાષ્ટ્રીય બંધારણ (સંવિધાન) દિવસ (અથવા રાષ્ટ્રીય કાયદા દિવસ), વિશ્વ માલધારી દિવસ
  - આથી ભારતમાં 26 નવેમ્બર 'રાષ્ટ્રીય બંધારણ દિવસ' તરીકે ઉજવાય છે. આ અંતર્ગત ભારતમાં 26 નવેમ્બર, 2018ના રોજ 69માં રાષ્ટ્રીય બંધારણ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી.
  - ભારતમાં 26 નવેમ્બર, 1949ના રોજ બંધારણનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હોવાથી આ દિવસને 'રાષ્ટ્રીય કાયદા દિવસ' તરીકે પણ ઉજવવામાં આવે છે.
- ☑ 1 ડિસેમ્બર : વિશ્વ એઈડ્સ દિવસ
  - વિશ્વ એઈડ્સ દિવસની ઉજવણીનો પ્રારંભ 1988થી થયો હતો. વિશ્વ એઈડ્સ દિવસનો સિમ્બોલ 'રેડ રિબિન' છે.
  - લાલ રિબિન HIV પોઝિટીવ તથા એઈડ્સ ધરાવતા લોકો સાથે એકતા માટેનું વૈશ્વિક પ્રતિક છે.
  - AIDSનું પૂરું નામ 'Acquired Immune Deficiency Virus' છે. આ રોગ HIVનો ચેપ લાગવાથી થાય છે.
  - HIVનું પૂરું નામ 'Human Immunodeficiency Virus' છે. વર્ષ 2018ની વિશ્વ એઈડ્સ દિવસની થીમ 'Know your status' છે. વર્ષ 2017ની વિશ્વ એઈડ્સ દિવસની થીમ 'My Health, My Right' હતી.
- ☑ 20 નવેમ્બર : વિશ્વ બાળ અધિકાર દિવસ
- ☑ 2 ડિસેમ્બર : International Day for the Abolition of Slavery
- ☑ 3 ડિસેમ્બર : International Day of Persons with Disabilities
  - થીમ : "Empowering persons with disabilities and ensuring inclusiveness and equality"
- ☑ 4 ડિસેમ્બર : Indian Navy Day (47th)
- ☑ 7 ડિસેમ્બર : Armed Forces Flag Day
  - (તાજેતરમાં માનવ સંસાધન વિકાસ મંત્રાલય હેઠળના UGC દ્વારા 7 ડિસેમ્બરના દિવસને Armed Forces Flag Day ઉજવવાની જાહેરાત કરી હતી.)

અધતન આવૃત્તિ

GPSC - 1/II, PI, નાયબ મામલતદાર, Dy. SO, C.T.O., PSI, ASI, કોન્સ્ટેબલ, તલાટી, બિનસચિવાલય ક્લાર્ક, જુનિયર / સિનિયર ક્લાર્ક, TET, TAT જેવી ગુજરાત સરકારની તમામ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓની તૈયારી માટે ચાવીરૂપ પુસ્તક.

ગુજરાતની ભૂગોળ

33 પિચ્છાનોની નકશા સ્વયં સંપૂર્ણ વિશ્લેષણ સહિત સચોટ માહિતી

ગુજરાતની આર્થિક | સામાજિક પ્રાર્થિક | ઔદ્યોગિક સંસ્કૃતિ | સાંસ્કૃતિક ભૌતિક ભૂગોળનો સમાવેશ

200 થી વધુ રંગીન આનેહૂબ નકશાઓ તેમજ ચિત્રાત્મક માહિતી દ્વારા સમવૃત્તી

સવિશેષ : અગાઉની પરીક્ષામાં પુછાયેલા 300 જેટલા પ્રશ્નોની પ્રશ્નબેંક

વિશેષતાઓ

- વસ્તી વિશ્લેષણ (2011) એક નવા સંદર્ભમાં
- વર્તમાન ભૌગોલિક બદલાવોને આધારિત માહિતીનું સંપૂર્ણ સંકલન

Banking Academy™ Publications

સંપર્ક : રેખા બાવુના ચેતન ભીમાણી

ગુજરાત પંચાયત સેવા પસંદગી મંડળ ભરતી - 2018

તલાટી ક્રમ મંત્રી અને જુનીયર ક્લાર્ક

અગાઉની પરીક્ષામાં પુછાયેલા પ્રશ્નપત્રોનો સમાવેશ

25 આદર્શ પ્રશ્નપત્રો (વિસ્તૃત ઉકેલ સાથે)

સમાવિષ્ટ વિષયો

- ગુજરાતી ભાષા
- ગુજરાતી વ્યાકરણ
- ગણિતશાસ્ત્ર
- અંગ્રેજી વ્યાકરણ
- સામાન્ય જ્ઞાન
- બોલિંગ કસોટી
- વર્તમાન પ્રવાહો

સ્વમૂલ્યાંકન માટે દરેક પ્રશ્નપત્ર OMR SHEET સાથે

2500 થી વધુ પ્રશ્નોનો સમાવેશ

વિશેષતાઓ

- અદિતશાસ્ત્ર, તર્કશક્તિ અને અંગ્રેજી વ્યાકરણ પ્રશ્નોની સંપૂર્ણ સમવૃત્તી સાથે ઉકેલ
- બંધ - 2018 (15 સપ્ટેમ્બર સુધી)ના તાજેતરના બંધો (Current Affairs)ને લખતા પ્રશ્નોને સંપૂર્ણ સમાવેશ
- અગાઉની પરીક્ષામાં પુછાયેલા પ્રશ્નપત્રોનું વિષયવસ્તુ વિશ્લેષણ

Banking Academy™ Publications

સંપર્ક : ચેતન ભીમાણી

ગુજરાત સરકારની તમામ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓના બદલાતા અભિગમ આધારિત તૈયાર કરાયેલું અત્યંત ઉપયોગી પુસ્તક...

સામાન્ય જ્ઞાન

One Liner સ્વરૂપે

16000 થી વધુ પ્રશ્નોનો સંગ્રહ...

26 થી વધુ પરીક્ષાલક્ષી વિષયોનો સમાવેશ....

- ગુજરાતની ભૂગોળ
- ભારતનું બીજાતલ
- ગુજરાતની સંસ્કૃતિ
- ભારતના ઇતિહાસ
- ગુજરાતી સાહિત્ય
- સામાન્ય જ્ઞાન - સમગ્ર અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ - પુસ્તકો - સ્મૃતિ સ્મારક - મહત્વના દિવસો - વ્યક્તિ વિગત
- સંવિધન માહિતી (ગુજરાત / ભારત) / વિધ - સૌથી મોટું / સૌથી નાનું / સૌથી વધુ / સૌથી ઓછું (વસ્તી)
- મહત્વની સંસ્થાઓ (ગુજરાત અને ભારત સરકાર)
- ગુજરાતી વ્યાકરણ
- સાક્ષર અને ટેકસ્ટબેંક
- સાંસ્કૃતિક
- સામાન્ય વિજ્ઞાન
- સરોવર વીલોડ
- પંચાંગની રીત
- સરકાર
- કમ્પ્યુટર

પુસ્તકની વિશેષતાઓ

અગાઉની પરીક્ષામાં પુછાયેલા દરેક વિષયના પ્રશ્નો આધારિત OneLiner તમામ વિષયોના Chapter આધારિત પ્રશ્નોનું વિસ્તૃત સંકલન

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ જેવી કે,

GPSC - 1/2 | PI | PSI | ASI
નાયબ મામલતદાર | Dy. SO | રે. તલાટી
નાયબ ચીટનીસ | CTO | કોન્સ્ટેબલ
ગ્રામ પંચાયત મંત્રી | બિન સચિવાલય ક્લાર્ક
હાઈકોર્ટ ક્લાર્ક | જુનિ. - સિનિયર ક્લાર્ક | TET / TAT

માટે અત્યંત ઉપયોગી...

Banking Academy™ Publications

સંપર્ક : ચેતન ભીમાણી

COMBO OFFER

પરીદો

અને

ઉપર 40% છૂટ મેળવો

375/- + ~~225/-~~ (40% છૂટ) = 135/-

Now 510/- Only